

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr bélyegzár. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Elnöki megnyitó beszéd. Gróf Mikó Imre kormányzó elnök ünnepi beszédével nyitja meg a f. k. f. k. szék első ülését: Felséges királyi főkormányzó! A mindenható Isten elvégre megengedte értünk, hogy közös reményünk teljesült, hazánk közigazgatása vezetését mi — a haza fiai — vesszük a mai napon kezünkbe. A mint 12 év előtt, midőn alkotmányos hatóságunk kérdés alá vonott, készek voltunk inkább állásunktól válni meg, mintsem alkotmányunk ellen cselekedjünk: úgy most, azt hiszem, mindenki azon szilárd elhatározással vállalta el — ily válságos időben — ideiglenes tisztét, hogy a hosszas ideig felfüggesztve volt törvény teljese dőbe vétele s hazánk újjászülése nagy munkájában ereje szerint részt vegyen.

Szerencsések vagytok ti régibb pályatársaim, kiket a közelebbi gyász 12 év s hazafiai búját megtróni nem tudott, s kik most látjátok a ránk borult éjszakának reggelre viradtát. Elvégre törvényes önkormányzatunk saját hatáskörével vissza van állítva. Kétszeresen szerencsés én, ki akkor a haza könyvével szívemben, jaját és panaszait írásba foglalva vittem vala fel a trón elibe gyógyítás végett. — S ime a gyógyszer most hozom meg, most, s mily hosszú és keserves évek után! ez ünnepélyes percben, midőn, habár csak ideiglenesen, habár nem egészen az alkotmány rendelete s a haza ohajtása szerint is, oly cselekvénynek vagyok végrehajtója, mely nyilvános bizonyossága annak, hogy hazánk s törvényeink nekünk, és mi a hazának s törvényeinknek vissza vagyunk adva.

Hajoljon meg lelkünk, uraim, az isteni gondviselés e kifürkészhetetlen bölcsességű intézkedése előtt, s ezen teremben, melyből annyi ideig ki valának e haza fiai és törvényei egyiránt zárva, hazánk ezen főtanácsában való megjelenésünk legelső műve legyen hálaadás, legyen a hazafiak közörműe, a különböző népfajok közti békejobb-nyújtásnak, legyen a magyar alkotmány diadalának a Királyhágón inneni ünnepe.

Mi leszünk tehát e napon túl, kikre e kis országrész kormányzása bízva van, kik a közvélemény, Isten és világ előtt felelősök vagyunk arról, hogy minden nép és hitfelekezet törvényadta jogával élhessen, saját törvényes körében akadálytalan mozoghasson, tehetségeit kifejthesse, s király, haza és a családikör javára hasznosíthassa, s hogy ehez képest magát megelégedettnek és boldognak és az alkotmány jótéteményeiből magát ki nem rekesztettnek tarthassa.

Helyzetünk valóban nehéz. Hazánk történeti joga, ősi alaptörvényeink s közigazgatásunk történeti fejlődési s éppen ezért gyakorlati formája, mint megannyi drága hagyományai a multnak szállottak ránk, melyeket megőrizni oly kötelességünk, mint a jelenkor s velünk egy polgári kapcsolatban élő különböző ajku népfajok alkotmány szerint őket illető és törvényes követeléseit tisztelni és teljesedésükön munkálkodni. Gondoskodásunknak a mai nappal bezáródó 12 évi és az 1848-iki korszakra egyformán ki kell terjedni; mindkettőnek szükségait, intézményeit, embeireit igazságos figyelembe kell vennünk, s oly közigazgatási és politikai közvetítőket találnunk, melyek a két idő kormányi személyzete, valamint kormányzati rendszere közötti különbséget kézzelfogható eredményekben tüntetvén ki, a népek rokonszenvét magunk — becsülést és hódolatát a magyar alkotmány — szeretetét a közös haza számára megnyerje.

Azonban mind e nehézségeken képes segíteni a hazafiai bölcs előrelátás és kölcsönös jóakarát. Nekünk egymást megértve s állásunkat kellő szempontból fogva fel, nem lesz nehéz e bajon segíteni, mihelyt cédünk a haza közjava, eszközeink a törvények, rokonszenvünk s szeretetünk tárgyai a haza minden népei egyenlő mértékben lesznek. Igen, létünknek alapja, tisztünk biztosítéka, végcélunk egyedül a törvény és alkotmány, melyet a mi elődeink, e haza bölcs és hű fiai, s e kormányzó nagy emlékeztető tanácsosai — a haza szükségéhez mérve a haza számára a törvényes fejedelemséggel együtt hosszú századok folyama alatt hoztak, s melyeket mint ránk

örökül hagyottakat nekünk szintugy utódinkra át szállítani szent kötelességünk. Ha mi szigorán a törvényekhez tartjuk magunkat, egyedül akkor lesz biztos haladásunk, minden egyéb önkényre vagy fejtleneségre visz. A mi törvényes, az alkotmányunkból vette származását s azt sem idő, sem erőhatalom meg nem semmisíti; a mi alkotmányos, az nem sérti koronánk, királyunk és a testvéreink jogát, az ilyenekben maga a korona véd meg: koronánk ősi szent jelképében kifejezett alkotmányunk egyedül képezi hazánk népei szabadságának s jóllétének, valamint a királyi szék szilárd állásának gránitalapját. Oly országban, hol sok külön érdek van, csak egy közösen védett alkotmány biztosíthatja a létezését, szabadságot és közös jóllétet, ez zárja ki a különböző fajok nyomását vagy kényeztetését s egyszersmind paizs az önkény megosztása s elnyomása ellenében.

Szükséges továbbá ezen főkormányzó magassabb tisztviselőinek, ez átmeneti korszak kettős természetét s azzal járó felelősséget és nehézségeket kellően méltányolni. Ily hosszú szünetezés után az alkotmányos igazgatásnak, oly formák közé visszamenés, melyeket az 1848-ki alaptörvények sok tekintetben módosítottak, egy tollvonás, egy percz műve nem lehet. Évek mulasztásait egy nap, különböző hatóságok hibáit hetek jóvá nem tehetik, oly zavarok után, minőken e haza átment, minden érdeket kielégíteni az első percben lehetetlen. Csak úgy ha minden tényező elemek rokonszenvesen közreműködnek, s így is bizonyos idő kell arra, míg az ohajtva várt új ég az új föld láthatára felett egészen kiderül s termékenyítő ereje az összes nép- és nemzet-élet rétegeiben éreztetni fogja áldásos hatását. És ez érületnek kell miáltalunk és a mi intézkedéseink által mint csatornákon ki- és átmenni a haza népeinek szívébe, hogy a bérezeink közül régen eltávozott béke áldott nyugalma ismét visszatérjen s mindnyájunkban a szeretet érzését költse fel egymás iránt. Addig is, míg az alkotmány igéje egészen testté válnék, leljük örömlőnk abban, hogy e kis országrész közigazgatási és igazságszolgáltatási terén a nap-szamosok és hazafiai munka vezetői hazánk szülöttei! A miket érinték általában, külön az én kormányzati elveim is. Alkotmányunk egyik törvénye oly szent előttem, mint a másik; törvényhozási uton kívül egy sem változtatható. Mihez képest az én törekvésem és örömem a törvénynek feltétlen teljese dőse lesz, mert ebben látom a haza megnyugtatója, a nép törvényes szabadsága s a királyi szék biztonsága egyetlen eszközét. Azon leszek, hogy hazánk saját fiai által alaptörvényeink és érdekeink szerint — a történeti alapok tiszteletben tartásával — kormányoztassék, hogy az alkotmány áldásai nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül, e haza minden népére kiterjedjenek, hogy nemzeti és egyházi élete, nyelve, irodalma művelésére, fejlesztésére a magyar korona, államjog és alkotmány határain belül minden népnek és felekezethez pártolás és segély nyujtassék.

Azonban a midőn ezen kir. főkormányzó és általam is követendő irányt ily határozottan kijelöltem, egyszersmind azt is nyíltan ki kell fejeznem: mikint felteszem hazánk népeiről, hogy részökről is tettel bizonyítandják be, hogy a mult kárain okulnak, hogy ezen főkormányzóhoz és a testvéreinkhez bizalommal viseltetnek, hogy egy szabad haza szabadelvű alkotmányához méltók; hogy egyik fél a másiknak őszintén nyujtott jobbát hasonló őszinteséggel fogadja, megmutatván, hogy ez alkotmányos frigykötés erkölcsi értékeit egészen felfogni és becsülni tudja, s meggyőződve lévén az iránt, hogy a magyar korona és alkotmány áldásainak közönségnek kell lenni mindazokkal, kik a Kárpáton belől élnek, azon koronát védik s államjogait tiszteletben tartják.

Ezek, felséges királyi kormányzó! azon nézetek, miket méltóságtokkal hivatalos működésünk első pillanatában közleni kívántam. Remélem, hizelegtek magamnak azzal, hogy méltóságtok velem egyet értenek, s e reményben üdvözölve önöket, nincs egyéb hátra, mint hogy mai napon kezdett működésünkre Isten áldását kérjem s önöket törvényeink tiszteletben tartására s a felséges uralkodóház iránti hűségére,

valamint arra is fölhívjam, hogy ő felsége felsőbb kormánya iránt bizalommal legyenek, egymás véleményét tiszteletben tartsák, engem bölcs tanácsaikkal támogassanak s a rájuk bízandókban igazságos ítélet tegyenek. Lássá meg a haza és nép, hogy a hol alkotmányos igazgatás van, ott erős a királyi szék, a nép pedig szabad és boldog.

Engedjék meg, uraim, még a kegyelet egy szent tartozásának teljesítését csatlantom a mai nap alkotmányos ünnepélyéhez: ez a hála és megemlékezés részéről azon nagy férfi iránt, kinek székét én — és azon derék pályatársaim iránt, kiket méltóságtok töltik be! Tudjuk, mily híven szolgálták ők a hazát, mily kinos lehete nekik a halál a haza és alkotmány tetszhalotti korszakában! Ők nem érheték meg e nap felvirradását. Emlékezzünk kegyelettel rájuk, rezegjenek át lelkünkön neveik — s kérjük magunknak — én, elődöm bölcsességét s szilárd jellemét, méltóságtok amazok igazságérzetét, mindnyájunk azok nemes hazaszeretettét. E nap ünnepélye csak így lesz teljes, melynek megéreéseért újból áldom a Mindenhatót, éltetem törvényes királyunkat, éltetem a hazát és önöket s ezzel az ideiglenes kir. kormányzó működését megnyitom.

Országgyűlés. A képviselők második ülése ápril. 9-én. A ház az első ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az igazolási bizottságok megválasztásával foglalkozott.

Ezt megelőzőleg Kubinyi Ferenc indítványára a ház jegyzőkönyvének fejező ki kegyelettel Széchenyi István emléke iránt s őzi meg a tegnapi gyászünnepély emléket.

A koronák jelentést tün, hogy egy ideiglenes tanácskozási hely iránt egyik leles építésznek tervét vette át Pestváros főpolgármesterétől. E terv szerint az ideiglenes épület, melynek 12 évi tartósságáért a tervkészítő jót áll, fából és téglából építették, 7 hét alatt elkészültne s 75,000 forintba kerülne.

A terv megvizsgálás és véleményezés végett egy bizottságnak adatott ki, melynek tagjai Andrásy Gyula gr. Ghyey Kálmán, Gorove István, Lónyay Menyhért, Szathmáry Király Pál és Teleki László gróf.

Azon tagok névsorának felolvasása előtt, kik megbízó levelüket átadák, Csengery Antal indítványozta, hogy más parlamentek példájára azok, kik ellen illető kerületükből óvás érkezik, az igazoló bizottságokban részt ne vehessenek.

Ez indítvány, azon tekintetből, hogy a ház még constituálva nem lévén, határozatot nem hozhat, s így szabályait sem változtathatja meg, el nem fogadtatt.

Az elkészített névsort Keglevich Béla gróf ideig. jegyző olvasá fel. Felolvasás közben a ház több tagját a szíves üdvözlét éljenzéseivel tisztelte meg. Ez főleg Deák és Teleki László nevének említésénél nyilatkozott élénken.

Végre sorshuzás után megalakított a kilencz igazoló bizottság. Minden bizottság 33 tagból áll a IX. kivételével, melybe 34 tag jutott. A bizottságok névsora ki fog nyomtatni. A bizottságok holnap megkezdik munkájukat.

Pest, apr. 6. 1861. Pest jelenleg tengerhez hasonlít; fényes nép hullámszik rajta, de azért minden csendes: viharok semmi előjele.

A népképviselő apr. 4-ki értekezletében elhatározták, hogy a Budán megnyitandó országgyűlésen nem jelennek meg. Távirtak Bécsbe, s az engedély gr. Apponyihoz, hogy a trónbeszéd után az országgyűlést Pestre tegye át, csak tegnap este jött meg, s ma reggel 7 órakor hirdeté a placatok.

Azért a lobogók ma egyszerre megkészszerződtek, a nép elönté az utcákat, s a rohanó kocsik menydörgése egyre tart.

Tíz órakor a felsőház tagjai fényes diszkokoson, köztük a hg. primás hatos szürke fogattal, a budai várba indultak. Tizenegykor istenitisztelet tartott. Tizenkettőkor a budai vár nagyobb termében, arany és márvány közt emelkedő trón szalmolyáról, gr. Apponyi György királyi biztos felolvasá a trónbeszédet. Némán hallgatták; azon helyeit melyek az alkotmány helyreállításáról szólanak, csendesen meghelyeselték, hol Magyarhonnak a közös birodalomba olvasztásáról van szó: halk zugás keletkezett. ... A megnyitáson kevés képviselő volt jelen.

Megtörténvén a megnyitás a felsőház tagjai a Lloyd-terembe kezdének hajtani. Nagyszerű volt a látvány, mely a néző előtt ismét megújult; fényesebbnél fényesebb fogatok, ragyogó öltözetek kápráztatták a szemet. A nagyszámu főpap és főúr közt hg. Eszterházy Pál is ott vála. A Lloyd-teremben az első ülés megnyilván elnöküket, jegyzőket választottak, s felolvasák V. Ferdinánd király s Ferencz Károly főherczeg, trónlemondásának hiteles másolatát, melyet d. u. 4 órakor G. o. s. d. u. Manó krassói főispán, mint a felsőház egyik titkára a képviselők házába áthozott.

Lapjainkból egyes számok is kaphatók hat új krajczárjával Stein J. könyvkereskedésében.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A képviselőház a muzeum termében gyűlt össze. Az elnöki szék felett, mint a felsőháza is, nemzeti lohogók; a székek, könyöklők zölddel bevonva. A képviselők vegyesen karddal s a nélkül jelentek meg. Felülről, hogy ki legelőbb a terembe jött, a legbalra esőbb részt foglalta el, melléje ült az utána érkező — s mind úgy terjedtek át a centrumon a jobb felőli részre, míg a szélső jobb oldalon végére is tüsen maradt; mindenki ellenzék kívánt lenni. Palóczy korelnök nyitotta meg. A legfiatalabb hat tag elfoglalván a jegyzői székeket, felolvasák a 48-diki képviselőházi szabályokat, s kimondák hogy szolgál utasításul; erre a képviselők beadták megbízó-levelüket, illetőleg választásuk jegyzőkönyvét. Azzal az elnök felhívta a tagokat, hogy hétfőn Széchenyi halála évfordulati napján 10 órakor ide gyűljenek fel, innen menjenek a nagy hazafi halála gyászmenekét megülni. A következő ülés kedden 10 órára határozatán, a gyűlés eloszlott. — Különös találkozás, 48-ban is Palóczy a korelnök, s a képviselőház questorságát most is Hajnik Pál viszi.

Csendörnek híre pora sincs. Katonáság nem mutatkozik. A rendre 20 józassz vigyáz, kiknek ismertetőjélül széles szalag foly le vállukról hónyuk alá, oldalukon kard lóg s mintegy a leendő nemzetörökség magvát képezik.

Egyi a külsőség. A szellem — az mint egyetlen szív dobogása. Mit hoz a jövő, senki sem tudja. A király lejtőveteléről nem beszélnek. A gyűlésnek senki sem ígér hosszú életet.

Pest, ápril 8. — Ma reggel 10 órakor a városház terét, el a piaci nagy templomig roppant néptömeg lepte el. A nők többnyire gyászban, a férfiak fekete öltözetben, fagyallal fővegeken. A boltok mind bezárva, s minden ablakon fekete zászló, több helyütt S z é c h e n y i képe kitéve gyászba vonva. A gróf Nákó-háznál egész oltár, rajta a nagy halott képe. Tíz órakor megjött a Duna-gőzhajó-társaság hivatalokara bérkocsiban, az akademia gyalog, szintugy az ország képviselői s más testületek, hivatalok, m. akademia stb. A népnek egy tízede sem fért be az egyházba, hol Lonovics celebrált, s segédei közt látnak Haynald püspököt is.

Ebédnél hallom, hogy b. Vay jön le ma s megy jószágára, s onnan — miután elérte a mit akart: a nemzetet összegyűjtötte — be fogja adni lemondását, hogy a törvényes miniszteriumot kérhessék. E hír valóban látszik. Körülbelül hat hétre számítják a válság idejét, ezalatt jobbra vagy balra elől a magyar kérdés.

Itt két párt van Deák és Teleki vezérlete alatt, amezek 1848 alapján akarják kiegyenlíteni, ezek többet követelnek, s többségben is vannak. Most igyekeznek kiegyeztetni a pártokat, addig nem örömet kezdenek a dologhoz.

Holnap lesz az első ülés. Alkalmastól felmerül Erdély. Első kérdés lesz valószínűleg. Itt is a nagy többség úgy fogja fel a kérdést, mint mi a Szamos és Maros partjain. Nem akarják magokat addig constituálni, míg Erdély itt nem lesz, addig csak korelnökkel s jegyzővel maradnak. (Éljenek!)

A választásfelirat tárgyalása mindent felmerít. A miniszterium felől nincs kétség, csak a pénz és hadügy a lapos offensionis. Piposra nagy itt az ingerültség, valamint a miatt, hogy Erdélyben ideiglenesen is a kormány az osztrák codexet erőszakolja. De rendszeren azt mondják: félre kell lökni. Apponyi miután a curiát innepélyesen megnyiták, a magyar törvényeket a tudvalevő módosításokkal azonnal életbe léptette. Eleget távított, nem kapott választ, jött, s megiette.

Itt szó volt arról is, küldjenek követseget Ferdinand ő felségéhez, megkérdezni: igaz-e, hogy lemondott a magyar királyságról, mert a lemondásban erről nincs külön említés téve.

F. Fehérmegyében Fehéregyházán a Haller Ferencz gróf ur kastélyában ápril 5-kén birtokossági gyűlés tartatott, a birtokosok közt jelenvoltak F. Fehérmegyének 1848-dik évben kiküldött azon tisztviselői, kik az akkori nép dühe elől menekülhettek; rövid tanácskozás után meghatározta a gyűlés az újonnan kinevezett főispán Ládai ő méltóságához üdvözlő és egyszersmind meghívó levelet innézni, e levelet aláírták a jelenvolt körülbelül 25 számarú összegyűlt birtokosok, kik között Horváth János mint F. Fehérmegye 1848-dik évi főispánja, Pócsa Ferencz főbíró, Csongrádi István főjegyző, Somogyi József, Somogyi István, Mihály Pál szolgabíró, gróf Haller Ferencz, mint e gyűlés összehívója és végére a jelenvoltak mindnyájan; a levél elvitelére megkérítették: Csongrádi István és Józsa László, délkor barátságos ebéd gr. Haller Ferencznel, poharak ürítettek a hazáért, az újból feltámadott F. Fehérmegyért, a szives házigazda grófért és családjáért, a jelenvolt birtokosok egységiért sat.

K. H. J.

Hegyalja. M. Igen, ápril 6-kán, 1861. — Sajátságos korszakban élünk! Mai nap kezdődik az országgyűlés, ugyan-e nap minálunk az adónak erőhatalommal behajtása, sőt nemcsak a 1860-dik évre elmaradt háttralekót kívánják, hanem egy a kormányzó-herceghez folyó év február hó 16-kán a helybeli birtokosságnak beadott kérésünkre a katonai erőszak felhasználása ellen, melyben egyszersmind fölvilágosítást tettünk, hogy mi ellenszegülők, resistensek nem vagyunk, mint minket járásfőnökünk Orkész jellemezni méltóztatott, hanem tehetetlenségünk mián nem valánk képesek a múlt évi adót befizetni, s mely kérésünkben megígértük, hogy mihielyt módunk lesz fizetni, azonnal teend-jük, mire a helyhatóságtól azon kegyes választ hozta ma egy járási hivatalnok, hogy tudják miszerint az adót megtagadtuk, resistensek vagyunk s következőleg kérésünknek hely nem adatván, 72 katonára egy tiszt vezérlete alatt nemcsak míg az 1860-dik évre való háttralekót, hanem még az 1861-dik évre eső negyedrészt adót főképp a birtokosság be nem fizeti, a katonaság fölülk el nem mozdítható.

Ez utóbbi rendelet ellen csak azon megjegyzésem vagy, hogy tíz év alatt fizettünk elég országgyűlésileg meg nem határozott, törvénytelen, rendes és rendetlen adókat, mint ők magok is ezen nemét az adónak nevezték (unregelmäßige steuer); hagyjanak, hogy az ezen évre eső adót,

mit törvényes országgyűlés fog határozni, fizessük a megye által kinevezett adószedőnek, s akkor becsületszavunk adása mellett fogadjuk, hogy pontosak leszünk, hagyjanak legalább azon üntudatban, hogy az ezen évre eső adót nem a bukott rendszer egyéneknek fogjuk fizetni, kiknek az igazat megvallva, ezen válságos napokban pénzt örömet kezeikbe nem adok, hogy a mi véres verejtékkel szerzett filléreinkkel tovább álljanak, mint ez a közelmúltban oly gyakran megtörtént. Hanem ezáltal is feledhetlenké akarájuk magokat a nemzet előtt tenni, ne is féljenek, mert el nem feledjük, még unokáinknak is hagyományképp elregéljük, hogy mindig eleven emlékezetükben maradjon.

Mihelyt tudni fogjuk, hogy a beszédendő pénz a haza oltárára, hazánkfiából álló tisztviselőink fizetésére s az országgyűlés által van meghatározva — azonnal utolsó fillértünk is mint szent ezéla fölajánljuk.

Ezekről kívántam a tisztelt szerkesztő urat értesíteni, hogy megmutassam, hogy vigadunk a husvétü ünnepek után. Maradtam a tisztelt szerkesztő urnak egész tisztelettel

Teleky József.

Aranyosszék, ápril 9-kén, 1861. — Folyó hó 6-án megtartottak a második birtokossági conventiculum is Vinczen Beldi Gergely, Aranyosszék ideiglenes főkirálybírája elnöklété alatt. Ezen gyűlés merőben octroyalta az első, a mennyiben mind a közvélemény nyilatkozata, mind az oppositio lazultabb volt. A h. főkirálybíró egy alkotmányos stylus beszéddel nyitá meg a gyűlést, s elmondotta, hogy az 1848-beli törvényektől egy hajszálnyra sem kíván eltérni, csak e részben a nemes szék támogatását igénybe veszi, igérté, hogy a szék törvényes jogát tiszteli s a midőn kívántatni fog, örömet vonul magányába. Erre a gyűlés „Éljen”-re tört ki s eloszlott. Eljen hát! A helyettes főbíró által rendelt ebéd követte a gyűlést, a melyen poháremlések közt jó étvágygyal költettek el a Kolozsvárról szállított torták.

Tán nem lesz felesleges az ezen b. conferentiát megelőző történetekről is egy pár észrevételt tenni. Aranyosszék régi statuspersonalis phönixként előállt magánrejtekeiből s a 12 évi bureau rendszerében is nőtték ki magokat olyan egyének, a kik már tekintélyes hivatalt osztottak ki maguknak. Ma már annyit kéz nyúl a hivatali toll után, a mennyi nem jut az ekeszarvára, s nem esoda hát ha a magában kicsiny Aranyosszékben is vannak és lesznek pártok s ha ezek közt még a nepotismus is derekason belé akar nyulni a „voxos” urnába. De uraim! félre most a magán és önérdékkel, felekezétséggel és nemzetkülönbséggel, a „felső” és „alsó járás” nevezettel! Érdekegyes és honfiai érzület, a törvényekhez szilárd ragaszkodás vezessen ma mindent!

r. l.

Háromszék. S. Szt.-György, április 3-án, 1861. — E hó 2-ra gazdasági-egyletünknek ennek elnöke mltos báró Szentkereszti Zsigmond ur S. Szt.-Györgyre körlevele által összehívá. A körlevél röviden kimeríti, miszerint a meghívó báró bűnök tartana minden eszközt fel nem használni, hogy 12 év alatt paragon hevert alkotmányos földünket megmivelhessük.

A kitűzött időre a vidékből több százra menő egyen gyűlt össze. Délelőtti 9 órakor a szép izlésű városháza főerkélyen kitűztetett a díszes nemzeti nagy lobogó, melynek látása a hetivásárra összegyűlt vidéki népet elragadó örömmel tölté el. Délelőtti 10 órakor a városháza főtermében gyűlt össze a gazdasági-egylet rendes tagjain kívül számos résztvevő vidéki népiük minden rétegeiből, feltűnő érdekeltet tanúsítva a napirendre kerülendő tárgyak iránt. Báró Szentkereszti Zsigmond ő mltsga a gyűlést következőké rövid, de velős beszéddel nyitá meg:

Tisztelt birtokos társaim!

„Alkotmányos földünk megmivelése végett tanácskozn gyűltünk össze, mi gazdasági-egyletünknek annál is inkább szent kötelessége, mivel már hosszabbban földünk rosz kezelését tétlenül eltűrni nagy kin volna. Minden módot kövessünk el, a nélkül, hogy a loyális teréről lelépjünk, földünk mivelsére és javítására. Közbizodalom, magunk közti egyetértés, minden pártoskodás kikerülése és személyes érdekek mellőzése vezethetnek bennünket azon célhoz, melynek elérésére törekedni minden honfiai szent kötelessége, s ez csak fölünk függ.

Nagy munkánk kivételét segíti azon körülmény is, hogy első napszámunk erre a célra már ideiglenesen ki van nevezve, mely kinevezést, ha bár kinevezés is csak, a mostani körülményeknél remélem mindnyájan örömmel fogadjuk. Tanácskozzunk tehát a fölöl, hogy leendő főbíróunkat gróf Kálnoki Dénes ő mltsgát mi móddal fogadjuk, hogy átalakulásunk 1848-tól el nem távozva, nemzetünk méltóságának illőleg megfeleljen, s azon célhoz, melyet kivívni szándékozunk, vezessen.

Ezen fontos körülmény az, melyet a máj gyűlés elébe terjesztini bátorodom.”

Elnökünket e beszéde után lelkes eljenzés tisztel meg, s miután több szónok közhelyeslés nyilvánítsa mellett kifejezte, hogy a törvényes térről semmi által magunkat le-szoríttatni nem engedjük, hogy az 1848-diki törvények azok, melyekhez szilárdul ragaszkodunk; mindazáltal felismerve azon égető szükséglet, miképp alkotmányos gépezetünk mozaikba hozatalára szükséges egy vezető; gr. Kálnoki Dénes ő méltóságát, kinek multja s igaz honfisége a legszebb reményekre jogosít, mint ideiglenesen kinevezett főkirálybírákat nemzetünk méltóságához illő díszszel elfogadni szük-ségénylete, felhagyván maga idejében és helyén a tör-ségsértő kinevezés ellen a kellő jogfenhagyást megtenni; intőzkedés tétetett az elfogadás körül a kellő innepélyesség kifejtésére végett, miről az elfogadás után körülményes tudósítást teendünk.

V. a.

Székel-Udvarhely, ápril 3. Tegnap 2-dikán nagy számmal mentünk az anyaszékből baroczfűzfűszekbeli testvéreinkkel egyestelen, „1848” fölírta nemzeti lobogókkal Vargyasra Dániel Gábor ideiglenesen kiküldött főkirálybírói hegyesre ő mltgához, hol Udvarhelykerületi kath. esperes főt. lyettes ő mltgához, hol Udvarhelykerületi kath. esperes főt. Csató József ur meleg szavakban nyilvánítsa a székek ő

mltsághában helyezett bizalmát és azon hazafias kérését, hogy küldetését fogadná el; mert bár a székel nemzet tisztviselőinek szabad választása jogáról nem mondott le soha, mindazáltal — a választásijog fenntartása mellett — alkotmányos szervezésünk siettetése céljából, ideiglenes minőségben, ké-szek vagyunk elfogadni ő mltgát. Mire ő mltga mely meg-illetődéssel köszönné meg falusi magányában fölkerestetését s a szék részéről e bizalomnyilvánítást, kinevezetése elfogadását megígérte, hatásteljes szavakban fejezvé ki egyszersmind: hogy hivataloskodása tartama alatt csak is a törvényeket tartandja hivatalos működésének sinormértékül s jelszava leend: 1848.

Ezután egy előleges tanácskozmány tartatott, melyben id. főkirálybíró ő mltga fölkeretett arra: hogy id. főkirálybíró társaival egyetértőleg eszközölje ki egy, az öt id. főkirálybírákból és az egyes székek legértelmeseiből álló, s még a Székel-földi szervezés megkezdése előtt, az anyavárosba Sz. Udvarhelyre összehívandó, székel értéket tartatását, mely összhangzatos irányt adjon a székel székek szervezésére nézve. — Továbbá fölkeretett ő mltga arra is, hogy szolitaná föl az udvarhelyi Kreisgericht elnökét, miszerint a hó 14-ikéig a székházat sziveskedjék kiüríteni. Az ezt tartalmazó levél kézbesítésével és a székházának átvételével mltg. Ugron Lázár ur vezetése alatt Ferenczi Pál, Gálfi Sándor, Henter János, Hegyi István, Pap Sámuel és Lukács István személyekben bizottmány küldetett ki, a melynek az elnök ur kielégítő választ is adott.

A tanácskozmány után ősi magyar vendégszeretettel vendégelte meg ő mltga a nagy számu tisztelőket. Pohár-köszöntésekben sem volt hiány. Üritettünk főleg az éppen e napra összehívott magyar országgyűlésért, az unioért, id. főkirálybíró ő mltgáért s bajlój nejeért. sat.

Már most várjuk a napot, hogy id. főkirálybíráknak, kihez teljes bizalommal ragaszkodunk, az anyavárosai bevonulásakor a rég megígért: „hétország szoló tiszteletet” megtehessek.

r. l.

O. Ivánfalva, március 29-kén, 1861. — Azon kis számu magyarság, a mely minden közlekedéstől távol fekvő falunk és környező helységeiben Felső-Fehérmegyének lakik, semmi jelen korigényeinek megfelelő haladást miveldés és tényleken nem mutathat; az 1848-ban történt teljes kirabolatásunkat követő 12 sanyaru évek alatt, egyéniségtünk anyagi fenntartása felett küzdöttünk. Egyedüli érdemünk abban állhat, hogy ámbár mint oázis pusztán, száraz és oláhságtól körülzárva vagyunk, eredeti nyelvünk és szokásaink megtartva — várjuk az ígért idejét, a midőn megiei életünket újból kezdhessük. Ha semmi nevezetes felmutatni valónk nincs, mindenestre mint curiosum szót érdemel vidékünk több falvaiban néhány évektől fogva gyakorlatban jött fizetési mód: a „tolvajok adója.

Sokan, a kik egybírát a mostani direct és indirect adókkal ismeretekes lehetnek, csodálkoznak fognak ezen még nem hallott adóneven. Pedig úgy van: lovasszadánk miután közöttük lakó néhány mesterségben edzett lótolvaj, többszörös befogatása után is mint becsületes ember haza került és mesterségét nagyobb erővel folytatni kezdén, a lósi-szárak loyálisához folyamodtak; mert okultak saját tapasztalatuk után a fölöl, hogy még azon ritka esetben is, a midőn a tettes elítéltek, többnyire annak szegénysége miatt karban maradnak és gyakran látják idegen kéznél talált marhájakat, mint annak az osztrák törvény értelmében törvényes tulajdonát. Ez okból fizettünk minden ló után évenként 24 krt a tolvajoknak, a mely adó a garantirozott tulajdon egy évre biztosítja.

A mindenfelől harapódzó lopás oka fűrkészetében nem nézve a nép anyagi elégyenyedése, valamint egyéb hiányokat is mellőzve, azt leginkább a juratios eljárás megszüntetésében és az osztrák törvény szerint, a kártalanítási regresszión, a megvásárolt lopott marha birtokosa helyett, a tulajdonosra, a kitől ellopták, való áttételében vélem feltalálhatni.

Országunkban juris axioma volt „emtor debet esse cautus,” ennek értelmében lopott jószág senki törvényes tulajdonává nem válhatott, hanem annak, a kitől ellopták, a juratios eljárás szerint hét tanu eskijé után visszaadott. Ezt mindenki tudja, jól megnézte mit és kitől veszen, akkor a tulajdon biztosítására a vásáradóda nem volt, mint most elégséges. Minden vásárló igyekezett az eladó kilete és állása fölöl magának tiszta tudomást szerezni; csak így remélhetve kártalanítást azon esetre, ha a vett marha lopott lenne. Illy eljárás a tolvajság nagy akadályára volt; mert az elorzott barom, a vevőnek érdekében állván magát lehetőleg garantiroztatni, a tett földfedeztetése iránti félelemből, többnyire kéz alatt, hasonló ezimborának, potom árért adatott által; ezért a lopás az abból folyó csekély haszon és könnyű földfedeztetés esetére következő sanyaru nyomozó és büntető törvény mellett, senki biztos életmódjává nem válhatott.

Az osztrák törvény szerint a lopott jószág is, ha az egy harmadik birtokába a törvény által meghatározott formák szerint jutott, annak törvényes tulajdonává válik. A fennforgó tárgyban ezt illetőleg nem kell egyéb, a marha leírásával s a vevő és eladó neveikkel ellátott vásári bizonyítvánnyal; a mely eléggé védi a vevőt megalátatlansá eseteire az ellopott marhatulajdonos által annak visszaadattasáért támasztandó keresetben. Széles kapu nyílt a lopás tűzése és fedezésére, mert miután csak a vásár törvényes formák szerénti megtörténtének kimutatása igényeltek, egy vevő sem gondol az eladó kiletére, az eladó költött neve sem változtathat a vásárló hátrányára, mivel az minden embert nem ismerhet; így a lopásoketknél a vásárbizonyítványban előforduló költött nevek miatt a nyomozás fennakad, vagy nagy késsedelemmel járhatván, a tett elítésre igényeltet teljes bizonyítékot a maga idejében nem eszközölheti.

A mi a lopás által megkárosított tulajdonos kártalanítást illeti, ez a tolvajbizonyítékok hiánya miatt el nem ítéltetvén, az ötöt illető regresszión még azon esetre is kijátszva, ha a lopott tárgy valaki birtokában megalátatlank — ebből származott, hogy több dologkerülő combinált társulatot képezve, az általános népjólét hátrálásával, a lopás kenyerkeresetökké vált. E tunya és iszákos, süpredék dologtalan,

a másébből élni akarva, a mostani humanusnak keresztelt börtönzáról nem sokat fél, tudván azt, hogy tette fölfedeztetése és elítéltetése esetére is, a börtön falai között is elérheti azt, a mire várjuk, — a henyé életet jobb koszt mellett, mint a minővel saját házában élt.

Az osztrák törvény eljárása által a tulajdonos véli biztosítani az üzletet elősegítése tekintetéből, nem tekintve arra, hogy ily esetekben már magának ezen törvénynek értelmében is két vagy több tulajdonos van, t. i. az a kítől a marhat ellopották (minthogy az illető tárgy más birtokába adására megkivántató kölcsönös egyezés hiányzik) és az a ki a tolvaj vagy annak cimborája által rászédetve, a barmot mint jóhiszemű vásárló megvette. Ezek közül kinek nyomható nyakába a tolvaj szegénysége vagy fel nem fedeztetése miatt többnyire a kárban maradással végződő regress? A megelátás ősrégi törvényünk által vigyázatra intett vévőn történt, ez okból a regress mellőzve a fenn elősorolt hasznokat is, egyedül ötlet illeteti, — egyébként is ő a tettes, vagy annak cimboráival közvetlen közlekedésben állván; azokat könnyebben fölfedezheti mint a meglepett tulajdonos, ki velük semmi közlekedésben nem volt.

A két eljárás eredményét könnyű átlátni annak, a ki a büntények számát és börtönök lakóit 12 év előtt és utáni időkből összehasonlítja, el nem fogva aligha azon nézetre nem jöve, hogy egy országra nézve az a büntető-törvény tövűs és ezáltal megfelelő, a mely a büntények száma apadását, nem pedig szaporodását eredményezte; mivel a törvények nem önmagokért, hanem a társadalom különböző rétegeiben előforduló hibák, büntények sat. a tettes erkölcsi javítása mellett elnyomására irtnak. Eperjesi D.

Főispáni felhívás. Felkérem az 1848-diki évben július 4-én tartatott ns dobokamegyei közgyűlésben megválasztott, s a közgyűlési jegyzőkönyv 14 pontjába beiktatott bizottmány alább sorolt életbenlevő tagjait, folyó hó 18-án délelőtti 10 órára szabad kir. Szamosújvár városban megnyitandó bizottmányi gyűlésbe Dobokamegyének megjelenni. A jegyzőkönyvi sorozat — a meghaltak kihagyásával — következők: Gróf Béli Ferencz, Cserényi Dani, Orbok Elek, Macskási Imre, Leményi Ferencz, Butka Dani, Pálfi József, Nagy Sándor, Bucsai Károly, Zsomori Elek, Hatfaludi Antal, Kovács Sándor, Majthényi Ferencz, Csorba György, Füle István, Lészai Lőrincz, Felszegi Samu, gr. Bethlen Lajos, Szabó Ferencz, gr. Wass Ádám, b. Kemény Domokos, gróf Bethlen Sándor, Ketheli József, Biró Pál, Török Károly, báró Bánfi László, Bogdán Dénezs, Kezeli Károly, Nagy József, gr. Bánfi Miklós, Miklós József, Mágner Ignác, Cziko Mihály, Szabó György, Incze József, Váro Ferencz, Retteg József, b. Vessellényi Ferencz, Zsomori János, Retteg Samu, Macskási Pál, Buzogány Mózes, b. Löventhal Samu, Kaku-csi Farkas, Biró Dani, Retteg István, gr. Mikes Benedek, Zsomori József, Farkas János, Biró József, Bodó Sándor, b. Löventhal Károly, Sala Samu, Butyka Péter, Fogarasi István, Kovács Aron, Hodor Károly. Újpolgárok az egygyi járásból: Záb Vaszilika, Kende Kelemen. Az iklosi járásból: Tólos Pável, Ruzs Jón. A választói járásból: Orosz András, Dumitrás Szimion. A széki járásból: Kosár Andreán, Koczoján Dávid. A kerlészi járásból: Buta Hanz, Felker Laci. A borgói járásból: Puskás Mertti, Lupás Vaszilika. A buzai járásból: Kis Dani, Takács János. A pánczélesi járásból: Lázár Stéfán, Jankis Tagyer. Kolozsvár, április 9-én, 1861. Báró Bánfi Daniél, főispán.

Sajtóhiba kiigazítás. E lap 57-dik számában a főispáni értekezletet megnyitó beszédében a 226-ik oldal 1-ső hasábján 44-ik sorában „azért” helyett tért, — a 48-dik sorban „hazafi” helyett a haza fiait, — az 50-ik sorban „kellünk” helyett kell lennünk, — a 60-dik sorban „osztály” helyett osztály, — a 65-dik sorban „elhatározás” helyett elhatározás olvasandó.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A volt erdélyi királyi gubernium már nem csak volt, hanem van és hatáskörét de facto el is foglalta. Tegnapelőtt, folyó hó 11-dikén a kormányzó ő nmlga, a tanácsosok és titkárok 10 óra körül a piaci székesegyházba gyűltek, meghallgatni a „Veni Sancte”-t, mely egyházi inepélyén Sults érsek ő nmlga is számos román papikaral jelent volt, mint szintén a katonaságtól a főbbtsztek, mint generalis, ezredes stb. A templomi szertartás végeztével, a gubernium hivatalnokai kocsikon, mint jöttek, elől kormányzó ő nmlga diszes equipage-al, s utána a többiek, a gubernium épülete elibe robogtak, s a tanácskozó terembe fölmentek. Először is fölesketettek az újonnan kinevezett tanácsosok és titkárok. Azután gr. Mikó kormányzó ő nmlga egy igen szép szellemű beszédben, melyet lapunk hoz, inepélyesen megnyitotta az ülést. Igen méltánylandó szabad-elvit intézkedés volt kormányzó ő nmlgától, hogy a közönség is odabocsáttatott, mely az eskü letétel, és megnyitó beszéd alatt jelen volt.

— Gyulából értesülünk, hogy ott e hó 11-én délután borzasztó égés volt. A szép Rákóczi-vár a lángok martaléka lett. A tűz a délnyugati várbástya fedelén ütött ki. Közlelebből bővebben.

— Városunkban lakó Kedves János ur egy nyilatkozatot adott hozzánk, melyben panaszkodik, mikép többen feltudják neki, hogy magyar létére nem a nemzeti dívat szent öltözk. Kinyilatkoztatja, hogy szegény sorsa miatt nem volt képes azóta öltözetet megújítani; a mely állítás igazságát tanúsítja az, hogy rajta mindenki évek óta ugyanazon ruhadarabokat láthatja.

— Azon körülmény folytán, hogy bizonyos család mint Türr testvére koldul itt-amott, tábornok hazánkba, kijelenti a „M. O.”-ban, hogy neki csak két testvére van — egyik Türr Jakab, mészármester Cseben, a másik Türr Béla, cs. katona. Az ámitó tehát a hatóság kezébe szolgáltatandó.

— Zágrábban a letépett kétféjű sasokat ünnepélyesen visszahelyezték, kivéve a rendőrigazgatóságát, mely ugy meg van tollasva, hogy idő kell, míg kiépül — mikor aztán ez is helyére kerül. A helyreállításnál „a nép teljes nyugalommal és illedelemmel viselte magát”: disztétál az egész helyőrség s a váradi kereszt-ezred éppen áttutázó zászlóalja fel volt állítva. A felhelyezést három üdvölvés követte.

— Pulszky Ferencz, az öt követt választott Széchenyi választó kerülethez intézett levelében köszönetét fejezve ki e hazafias kinttintetésért azon határtazat jelenti, miszerint minden törvényes módot kimerít, hogy a hűvői állást elfoglalhassa. Az országgyűlés főfeladata nézete szerint: Az 1848-iki törvények helyreállítása, alkotmányunk folytonosságának visszaszerzése; az osztrák államadósság méltányos részének elfogadása; hazánk különajku népei méltányos követeléseinek kielégítése. Erdély visszacsatolása, minthogy Erdély nélkül Magyarhon csonka marad, Erdély menté meg többször alkotmányunkat, legyünk tehát azon, hogy Erdély nem csak a törvény erejénél fogva, hanem lakosainak egy részént, hanem egész összességében egy szívvel, egy lélekkel olvadjon egybe hazánkkal. A két hazánk végképeni egyesülése, a magyarok s románok uj frigyé, azon perczben midőn a török birodalom egy roppant csisnek megy elbe, nem csak a magyar, hanem az európai érdekek szempontjából is egyik főpostulátuma azok épségének, gyarapodásának. — A horvátokat szabad tesszésőkre bízva, a zsidók emancipációját is ajánlja.

— A „Sieb. Bothe” utolsó száma hitelteleníti gy-szt-miklósi levelezőnk azon hírtelét, mintha a gergyó-topliczai románoktól a hivatal lándzsákat szedett volna el. Topliczáról egyenesen vett értesülésünk folytán is kétséges van hozva azon állítás, mintha ottan a székely- és román-elem között nemzetiségi feszültség vagy egymásra való ingerkedés volna, s privat excessusnak nemzetiségi gyűlölet miatti alakokat tulajdonítani nem lehet. E két tudósítás a topliczai két oldalról vett hírt más színben állítja elé és így a valódi tényállás felett még határozottan nem vélekedhetünk, ugy-látszik azonban, hogy sokkal kisebb jelentőségű volt az ügy, mint a hogy levelezőnk felfogta; s mi részünkről azt ohajtjuk, hogy az ily közlések ne nagytitassanak, sőt sokkal inkább vizsgálják meg értesítőink a lehető szelidítő okokat.

— Felvilágosítás. A „Magyarország” 74-dik számában egy többeket méltatlanul sújtó vád szerint „a Magyarországi és Királyhágon inneni aristocratia fészke Kolozsvár még nem tudott bátorságot meríteni egy honvédegyamólitó egyletecske alakítására.” Nehogy azon hit terjedjen el, mintha itt ez ügyben semmi se történt volna, bátrak vagyunk következő felvilágosítással szolgálni: A Kolozsvárt lakó volt honvédek rangörögbiike már január havában megtette a szükséges lépéseket egy ily egylet alakítására, s ez ügy általában minden körökben, sőt helyi testületeknél a legelőkelőbb pártolásban részesült. Azonban az ideiglenes erdélyi korlátnokság által az itteni, fájdalom, még mindig „szájkosaras” viszonyok iránti tekintetből az egylet formaszertint megalakítása nem ajánlatván, oly eljárás eszközöltetett, melyszertint főképpen minden nemes család lelkesen pártoló kolozsvári hazafias és emberbaráti adományából febr. havától kezdve minden magát igazoló, szükségét szenvedő volt-honvéd, sőt már a megboldogultak özvegyei és árvái is, számszerint ötvenen felül, havonként illő segélyezésben részesülnek. Az egylet meg van tehát, csak nem vette fel az „egylet” czimet. Hogy ez miért nem történt, felesleges bővebben magyarázni, s tán nem volt helytelen a ezért és nem a külsőséget tartani szem előtt. Amaz el van már érve s emennek is mielőbb elég lesz téve, midőn az eddigi eljárás nyilvános számlat mellett közé fog tétetni. — Kolozsvár, ápril 7-kén, 1861.

Több volt-honvéd, kik havonkénti segélyezésben részesülnek.

Nemzeti színház. — Az innepi szünet után ápril 1-jén: „A Czigány” című színművel kezdték meg színészeink előadásukat, a czimszerpeben az itteni közönség által kedvelt Gyulai lépven fel mint most szerződött tag.

Csőtörtőkön ápril 4-dikén adták: „Szeleburdi” című francia vígjátékot.

Ápril 6-kán: Egedi M. jutalmául „A Tévedt nő” című operát.

Ápril 7-kén: „A eszmadia mint kísértet,” népszínmű.

Ápril 8-kán: Széchenyi halála innepén a színház ket-tős kivilágítása mellett az összes színművet a néphymnuszt énekelte s folytatolag adták „Egy királyné” című drámát.

Ápril 9-kén: ismét „A Tévedt nő,” opera.

POLITIKAI HIREK.

— A magyar országgyűlésre mily feszült várakozással néznek nemcsak az érdeklött országok, hanem az egész von-Európa, láthatjuk újból a „Morning-Post”-é Palmerston-féle közlönynek az európai jelen helyzetet felvilágító cikkeiből, mely legközelebb így szól: „Garibaldi már rég kinyilatkozta, hogy semmi katonai intézkedést nem tesz, míg a magyar országgyűlés egybe nem jön. Ezen országgyűlés nagyobbresze el van határozva, hogy Ausztria bármely kísértetének sem enged arra nézve, hogy Ausztriának azon szándékának, hogy Velencét megtarthassa, fegyveres erővel segédkezet nyújtson. Könnyen megtörténhetik, hogy a magyar országgyűlés rövid idő alatt hazahívja hadseregeit, hogy azok az országban összpontosuljanak. Ha a kormány valóítja ezen határozatot, akkor Velence elvesztí őrségének virágát, ha pedig a kormány ellentáll, akkor az ügyek rövid idő alatt nagyon komoly fordulatot vehetnek. Ezen fordulat sarkpontja az adómetagadás lenne. Okunk van hinni, hogy a magyar ügyek vezetői az olaszokkal előre megegyeztek és az utóbbiak hihetőleg azért viselik magukat békésen Ausztria irányában, mivel azt várják, hogy a magyarok először a törvényes téren kezdjék meg a működést a császári ház ellen. — Hírek és tények ezen nézeteket erősítik. Ezt bizonyítják a magyar önkénytesek, kik Olaszországba sereglenek össze; ezt bizonyítja a tömérdek fegyverszállítás Olaszországba, mely fegyverek bizonyosan Magyarországnak vannak szánva, s a t. Jelentékenynek véljük azt is, hogy Garibaldi éppen akkor ment Caprerából Turinba, mindön a magyar országgyűlés egybeülött. Olaszország minden részéből az a hír, hogy Garibaldi nemcsak a meggyverre szólítja hűveit, és nem alaptalanul hiszik, hogy az Magyar- és Olaszország közti egyetértés folytán történik. Lehetőség azonban, hogy a turini kabinet minden diplomatikus eszközt használja fog, hogy az európai békét ne háborgassa. Ez nem könnyű feladat, ha tekintetbeveszi, mennyi elemi vegyíték küzd itten,

és mily nagy Magyarország elkeseredettsége Ausztria ellen. Az olasz államférfiak és tábornokok örömmel felhasználják ezen elkeseredettséget, minthogy Velence meghódítása csak a szerencsésen választott pillanattól függ.

— Milano, ápril 6. A „Perseveranza” szerent a király és Garibaldi között a legjobb viszony létezik; ügyeknek őt a kormánnyal kibékíteni. A barezi hírek folyvást tartanak. Párisban erőlyesen foglalkoznak a hadszerezéssel, még a husvétii ünnepek alatt is dolgoztak az arzenálokban.

— A „K. Z.” turini levelezője ápril 2-ről írja: „Garibaldi, ki ma este ide érkezett, mint Nápoly képviselője, helyét a parlamentben elfoglalandja; de nem bihetni, hogy a volt diktátor itt hosszabb ideig fogna tartózkodni. A kormány olyasmire határozta el magát, a mi Garibaldinak igen inyére lesz, különösen az országra, névleg a két Sziciliára, nem tévesztendi el jó hatását. A garibaldista sereg négy hadosztálya (Bixio, Medici, Cosenz, Türr) teljesen szerveztetni fognak, — s Cialdini parancsnoksága alatt a olasz hadsereg kiegészítő részét képezendik, de a kormány már most előre kijelentendi, hogy háboru esetére mind a négy hadosztály Garibaldi parancsnoksága alá fog helyeztetni.

— Nápolyból írják: „Sajátságos események előjelenek tekintik, hogy Vetter tők, ki eddig csak magyarokat és ausztriaiakat vett föl legiójába, most már francziákat is befogad. Nehány olasznak, kik hadtestébe akartak állani, közelebből így nyilatkozott: „Várjanak még néhány napig, akkor majd fölvehetem önököt. Előbb hadd legyen egy kis löporszag. Ha megtörténik az, a mit most várunk, akkor nem lesznek kénytelen a nemzetiségek között oly óvatosan válogatni.” Napoleon hg a magyar legionak 5 millió frankot küldött.

— Párisból írják: „A császár ma, ápril 4-én, a párisi hadak első hadosztálya fölött szemlét tart, s azt maga előtt ellépteti, azután pedig déli Franciaországba küldi, hogy ott a hajózással s Olaszországba menetelre készen álljon. Sőt egyenesen Anconán mondják rendeltetésre helyének. . . . Hogy hol fog a villám lecsapni, még senki sem tudja; de az nyilvános, hogy nagy összecsúroszás előestéjén állunk. A francia államférfiak sem csinálnak titkot magánbeszédekben abból, hogy fontos események vannak készülőben. Poroszországgal ellen a felhivatalos lapok izgatottság hangján szólnak; kiemelik ezen állam igazságtalan viselét a pozeni lengyelek és Dánia irányában, — s a lengyel emigratio a Palais-royallal, sőt a Tuillériakkal élénkebben közlekedik, mint valaha. — A Siecle azt tanácsolja a császárnak, hogy ismerje el haladék nélkül az olasz királyságot, a pápához ultimátumot intézzen s a kamarákat osszassa fel. Az uj választások — ugymond — azon eredményt fogják feltüntetni, hogy Franciaország Viktor Emánuelért rajong s a pápaság világi hatalmáról mitem akar tudni.

— A touloni kikötőbeni hadkészlületek Syriára látszanak vonatkozni, de ugy hallatszik, hogy egy második, sokkal erősebb hajóhad az ausztriai tenger felé fog irányoztatni.

— Az „A. A. Z.” levelezője írja: „A lengyel királyságban mindenki egy uj forradalomra alapítja reményeit; azt hiszik, hogy ez legutóbb májusban s délfelől fog előidéztetni s valamenynyi lengyel nyelvű tartományban gyorsan elterjedni; a külségelyről nem kételkednek, valamint azon sem, hogy Oroszország, melynek jelenleg 150,000 embere áll a királyságban, le fog győzteni; mert mint beszéllek, belsejében s a déli részekben egyaránt el lesz foglalta, Ausztria pedig sokkal gyengébb, semmint a forradalmat leküzdhesse. Goresakoff 200,000-re kívánja szaporítani a rendelkezése alatt álló sereget, hogy így a királyság minden részét féken tarthassa. — Ekkép valószínűleg iszonyu küzdelmeknek nézünk előjék, ha Magyarországon s az aldunai államokban forradalom tálna kiütni. Pózenben is nagyban foly az izgatás.”

— A „Donau-Ztg.” trieszti levelezője írja: „Dalmáciából azon tudósítást kaptuk, hogy Spizza a montenegrói fejedelemnek álvette magát s hogy ez készen nyilatkozott, e partvidéket államához csatolni. Ebből világos, mi van tervben. Ezen annexio által Montenegro határai a tengerig terjesztetnek s ezáltal az idegen inváziókat tárt kapu nyitattik. Egyrésztől a hercegovinai és bosniai felkelők s a montenegróiak, másrésztől a Thessaliában, Epirusban stb. előkészített fölkelés közt — a törökök helyzete tarthatlan. Ha ide vesszük Sziria megszállását, kéznél van az aggodalom, hogy ezen események előjelei egy átfutott tervnek, melynek czéja: Törökország megsemmisítése.” A P. Ll. bécsi levelezője írja: „Most már többé kételkedni nem lehet, hogy a Caprerában kidolgozott terv — melyhez képest Európa délkelete fellázítani szándékolatik, hogy az olasz kérdés megoldása ezáltal siettessek — megérett a kivitelre.”

— A lengyel határszélről jelentik 7-ről: Ma Varsóban nagyszertű tüntetés volt jelentve. Tömegek voltak a temetőbe vonulandók, hol a februárban elesettek fekszenek. A hangulat igen izgatott. A vidéken is tüntetések vannak készülőben. Svulki kormányzó beadta lemondását a lublini kormányzó Varsóba ment.

— Bécs, ápril 9. A „Wien. Ztg.” mai esti lapja jelenti: Varsóban tegnap a nép nagy tömegben csoportosult össze a királyi palota előtt. Több ízben sikeretlentül szólítottán fel a szétoszlásra, lovasság kísértette meg, de siker nélkül a népet szétoszlatták, s gyalogságot kellett alkalmazni, minek következtében 60 halott és sebesült maradt a küzd-téren. A csend helyre van álltva.

— Máz. 26-kán érkezett Konstantinápolyba a magyar menekültek második s talán utolsó szállítmánya, mintegy 140 emberből álló, egy francia gőzösön, mely útját másnap Nápoly felé folytatta. Velük ment gróf Karacsay is Olaszországba, s minthogy elutazását senki sem várta, ez nagy benyomást okozott, anynyival inkább, minthogy ő mint az itteni emigráció feje volt ismeretes.

— Zimony, április 8. Garasanin holnap elutazik Sztambulba, a muzelmanoknak Szerbiából eltávolítása iránt egyezkedni. E lépés éppen a jelen körülmények közt kétségen kívül a legnagyobb európai horderővel bír.

Ujabb. — A porta a montenegrói partok ostromzását elhatározta. Egy erre vonatkozó török hirdetésben a török kormány azt állítja, hogy az ostromzásra az önkényes csapatok kiszállása kényszeríté. Az ostromzási terület Durazzótól az ausztriai határig terjed. Ebből világosan kitűnik, hogy azon hir, hogy a garibaldisták Spizzánál kiszáltak, korántsem tatár-hir. Azon ragusai tudósítás, mely szerint a fölkelők Poglizzát megtámadták, legjobban bizonyítja a fölkelők haladását, minthogy Trebinjétől csak négy órányi távolságra vannak.

— Pesti tudósítónk írja: Valótalan azon hir, hogy Deák az unio felett alkudozni akart volna valaha. Ő különben most egy kissé levert, mert ekkor 49 túl kezd szörnynálni 48-at. De a kiegyenlítést még reméli. Azt hiszik, hogy az uralkodó Budára jön le s oda fekteti trónja súlypontját. Mindenki fényes jövőt

remél a nemzetnek. Fiumében az olaszok magyar ruhába öltöztek, a gazdag olaszok hater magyar ruhát készítettek a szegény olaszok számára. Gr. Teleki a zsidó requiemem volt, éltette a testvériséget. Ő most a nap hőse.

— Krakko, april 9. — Az itteni színházban fél 9 órakor egyszerre kiáltás hangzott: „Haza innét. Varsóban lőnek!” két perc múlva a színház üres volt.

— Gróf Apponyi országbíróhoz — a M. O szerint f. hó 6-ikán az országgyűlés megnyitásának napján Fiuméből olasznyelven írott távirati sürgöny érkezett, mely jelenti, hogy „Fiume város ujjongva örvend a magyar országgyűlés megnyitásának, melytől üdvét várja.” A sürgöny zárszavai: „Éljen a haza!”

— Szászsebesről értesítenek, hogy ottan a szász gróf a szék szervezéséhez fogott e hó 10-én. A cardinalis hivatalok betöltésére a románoknak 10

uj communitási tag behozatala által kívántak részt adni kívánalmaik nyilvánítására, s ezen tiz tagnak kellett volna most az esküt letenni, hogy aztán a tisztek választásához lássanak, de közbejött egy tény, mely a szászokat igen felizgatta, ugyanis Axente Fejérvárról oda ment s a románokat rábírta, hogy a választást testületileg elhagyták, protestálva a candidatio ellen, melyből az ő királybírói jelöltjük kimaradt. Így csak a szászok választották meg a tisztsíviselőket, kik közt a román elem is képviselve van. Délután a Comes magához rendelte Axentet, de mi lett az eredmény? nem tudatik.

— Egy távirati sürgöny Milanoból jelenti: Az egész emigratio nagy sietséggel Turinba hivatott össze.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

BÉCSI BÖRZE aprilis 9-kén.

Állam-adósság.		penzben	aruban	Részvények.		penzben	aruban	Váltók (devisek)		penzben	aruban
5%-os nemzeti kölcsön		100 frt.	75.—	Nemzeti bank ex div.		695.—	697.—	Három hónapra.			
5%-os metalliques		100 frt.	63.20	Hitelintézet 200 frt.		157.20	157.40	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3 ⁰ / ₁₀		128.—	128.25
Földterhermentesítések.				Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		562.—	564.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 ¹ / ₂		128.50	128.75
5%-os magyarországi		100 frt.	63.—	Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		415.—	417.—	Berlin 100 tallér (150 fr ausztr. értékb.) 4 „		—	—
5%-os bánsági, horvát és szláv		100 frt.	62.50	Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		143.—	145.—	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 „		128.50	128.75
5%-os erdélyi		100 frt.	60.—	Budapesti lánchíd 500 ft pp.		389.—	391.—	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 ¹ / ₂		113.25	113.50
Sorsjegyek.				Éjszaki vasút		1898.40	1898.50	London 10 font sterling. (100 ft 23 ¹ / ₄ kr) 4 ¹ / ₂		151.25	151.50
Trieszti db.		100 ft pp.	125.50	Ausztr. államvaspálya		281.50	282.50	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 ¹ / ₂		59.80	59.90
Dunagőzhajóz. társ. darabja		100 ft pp.	99.—	Nyugati vasút		185.—	185.50	Pénzszemek.			
Budai városközség db		40 ft a. é.	35.50	Pardubitz vasút		105.—	105.50	Korona		20.80	—
Eszterházy		40 ft pp.	93.—	Tiszai vasút		147.—	147.—	Császári arany		7.15	—
Salm		40 ft pp.	37.25	Déli vaspálya 60%- (ex div.)		188.—	189.—	Reczés arany		7.14	—
Pálffy		40 ft pp.	36.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)		155.—	155.50	Napoleonsdor		12.07	—
Clary		40 ft pp.	35.50	Graz-Köflachi		108.—	110.—	Orosz imperiale		12.40	—
St. Genois		40 ft pp.	36.75	N.-Szombati 1-ső kibocsátás		20.—	22.—	Ezüst		50.50	—
Windischgrätz		20 ft pp.	23.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás		60.—	64.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei		45.—	—

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(118)

Ólfa-vágás és szállítás.

(1—3)

A hesdái közbirtokosság, a hesdái közös havas fenyes részén, nagy mennyiségben őlfát vágatni, s azt a Jára-vízen Borrévig s folytatólag az Aranyoson Várfalvág szállítatni akarván, ezennel felhivatik minden e téren működni szokott vállalkozó, hogy folyó év majus 31-ig Szent-Lászlón Tordamegyében aligazgató Pálfi Andrást személyesen vagy pedig bérmentes levél által (utolsó posta Gyálu) e tárgyban megtalálni készkedjék.

(119)

Országos vásár hirdetés.

(1—3)

Az erdélyi m. Helytartóság, idei martius 26-diki 1580/97 szám alatt kelt intézkedéssel, m'gs báró Bornemisza János ur folyamodványára, Szent-László helységében, Tordamegyében, évenként kétszer, u. m. április 27-kén és october 28-kán országos vásár tarthatására engedélyt adni méltóztatván, ezennel magán hirdetés útján közhírré tétetik, körülményesn érintve: április 25—26-án mindenféle ökö- ló- s különösen juh-vásár, és 27-én a napja; october 26—27-kén baromvásár, és 28-kán a napja fog megtartani.

(68)

(4—9)

A kir. főorvosi választmány véleményes ajánlatára helybenhagyatott a magas bajor kir. miniszterium által.

Porosz királyi
DOCTOR

kerületi főorvos
KOCH

NÖVÉNY-

CZUKORKAI

jónak bizonyult — miot leghitelesb bizonyítványok által igazoltatik. — s a mely a legjelesb s legalkalmasab növény- és plántanedvek dustartalma alkatrészeikből van készítve — úgy az idült mint az átmenő meghűtési-köhögéseknél, nátha, rekedtség, nehezenlehelés, nyálkásodás, fuladozás és egyéb hurutos bajokban, minthogy mind ezen esetekben enyhítőleg, csillapítólag, és különösen jötevéleg hat a fölízgatott lélekzörműszerekre, a köpést igen megkönnyíti, és enyhen tápláló s erősítő alkatrészei által az elérzékenyült takonyhártyákat ismét megerősíti.

Hogy a tévedéseknek eleje vétessék: mindenesetre figyelni kell, hogy Dr. KOCH jegesített növényczukorkái csak hoszú és kerekded bélyeggel ellátott eredeti katalykba — 35 kr és 70 uj krjával — vannak rakva és hogy azok valódiilag csupán csak a kövélkező helyeken kaphatók:

Kolozsvártt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Besztercezen: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Buchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvároson: Schmidt A.; Hátszegen: Mátéfi Béla gyógyszer; Károly-Fejérvártt: Rusz János; Kőhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Segesvártt: Misselbacher J. B.; Szamos-Ujvártt: Placintár és fia gyógyszer; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szébenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepst-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer; Szeredán: Gozsy A.; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff Gábor uraknál.

(113)

(2—3)

Gr. Bethlen Sándorné Gr. Toldalagi Zsófia, Erdő-Szengyel jósága, haszonbérbe adó; van hozzá jó lakó ház, Gazdasági épületek, 600 vékára szántó, 20 szekerre kaszáló, 300 vederborra szőlő, M.-Vásárhelyhez egy órányira, Sz.-Régenhez 2 órányira fekszik.

Értekezni lehet személyesen, vagy bérmentes levél által Aroklján.

(114)

(2—3)

Kájántói volt Fiscalis haszonbérő Berei Elektől Sequestrált mint egy 700 véka rozs, 200 véka tiszta buza, és mint egy 50—60 szekér széna, nem különben tetemes mennyiségű szalma, e f hó 26—27-én délelőtti 10 órakor az ottani Fiscalis udvarban tartandó köz árverés útján el fognak adatni.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvártt kapható:

Erdélyhoni jogtudomány.

Írta DÓZSA ELEK, jogtudor.

Első könyv: Erdélyhoni közjogtan. Második könyv: Magyar magánjogtan. Harmadik könyv: Magyar pertan.

A három kötet ára 6 frt o. é.

Vidéki megrendelések azonnal a legpontosabban teljesíttetnek.

BENTHAM JEREMIÁS MUNKAI.

I-ső kötet. Törvényhozási elvek. Polgári törvénykönyv elvei.

II-dik kötet. Büntető törvénykönyv elvei.

Francziából RÉCSI EMIL. Ara 3 frt 60 kr.

Erdélyi diéták végzéseinek

nyomdokai és a **Compilata Constitutio** után kelt articulusok kivonatja.

Egybeszedte G. L. 3 kötet. Ara 3 frt.

Erdélyország nagyfejedelemségének

ujabb országgyűlési végzése

(Articuli novellares diaetales)

1744—1811

magyarosította s egy vezetékekkel s némely külön jegyzetekkel világosította dálnoki Incze József. Ara 2 frt 50 kr., kötte 3 frt.

(Carolus Szász de Szemeria)

Sylloge tractatum

aliorumque actorum publicorum historiam et argumenta D. Diplomatis Leopoldini resolutionis item quae Alvincziana vocatur illustrantium.

Kemény kötésben ára 2 frt.

Urvári Lajos

BA BÉRLEVELEK.

TÖRTÉNETI BESZÉLYFÜZÉR.

I-ső kötet: Garibaldi harcrai. Ara 75 kr.

Korányi V.

HONVÉDEK NAPLO JEGYZETEI.

Második kiadás. Ara 1 frt.